

המדדים לפיהם רשות התחרות ובתי המשפט בוחנים אכיפה פנימית

בועז גולן, עו"ד
ראש מחלקת הגבלים עסקיים ותחרות

יולי, 2026

תימרוץ לפיקוח ומניעה ביסוד האחריות הפלילית של התאגיד

- ביהמ"ש העליון בפרשת מליסרון (2014):
"מטרה עיקרית בהטלת אחריות מכוח תורת האורגנים היא הרתעת התאגיד ותאגידים דוגמתו, כדי שלהבא ימנעו את הישנות העבירה על-ידי יצירת מנגנוני פיקוח ובקרה שיהא ביכולתם למנוע מראש מצבים המובילים אל עבר העבירה הפלילית".
- אבל האם בהכרח נובע מכך שאין להטיל אחריות פלילית על תאגיד שיצר מנגנוני פיקוח ובקרה?
 - התועלת היא בצמצום הפוטנציאל להפרות, לא בהכרח בהסרת אחריות;
 - הרתעת הרבים - "ותאגידים דוגמתו"

דרישת נתונים למטריקס תשתיות (2016)

החברה נדרשת למסור:

- מסמכים המעידים על ביצוע הדרכות בנושא הגבלים עסקיים לעובדים בחברה;
- מסמכים בהם רישום כל הנוכחים בהדרכות בנושא הגבלים עסקיים בחברה;
- מסמכים עליהם חתמו העובדים המאשרים כי הם עברו הדרכות בנושא הגבלים עסקיים וכי הבינו את הנאמר להם בהדרכות;
- לציין מי העביר את ההדרכות.

הנחיית פרקליט המדינה 1.14 -

מדיניות התביעה בהעמדה לדין פלילי וענישה של תאגיד

- ההנחיה התפרסמה בשנת 2019.
- ההנחיה כוללת פרק ייעודי לתוכנית אכיפה פנימית.
"ככלל, עצם קיומה של תכנית אכיפה פנימית אינו מקנה לתאגיד פטור מאחריות פלילית, ואף אינו משמש, בפני עצמו, כשיקול להימנעות מהעמדה לדין של התאגיד. קיומה של תכנית אכיפה פנימית יישקל כשיקול מקל עם התאגיד רק כאשר יהיו קיימות ראיות לכך שתוכנית האכיפה היא אפקטיבית, ונלווית לה בפועל תרבות ארגונית המעודדת התנהלות עסקית אתית ומחויבות לציות לדין."
• תכנית אכיפה היא אחד השיקולים במסגרת תרבות הציות של התאגיד, שבפני עצמו מהווה אחד השיקולים בעניין לציבור שבהגשת כתב אישום.

מדדי אפקטיביות בהנחיה 1.14

- תכנית האכיפה מבוססת על הערכת התאגיד לגבי גורמי הסיכון העיקריים של התאגיד להפרות דין בהתאם למאפייניו של התאגיד;
- תכנית האכיפה קובעת עקרונות פעולה ונהלים למניעה ואיתור של עבירות פליליות בתחומים שזוהו כנקודות תורפה בכל הנוגע לביצוע עבירות;
- הדרגים הבכירים בתאגיד מכירים את תוכנה של התוכנית ופועלים ליישומה בהתאם לתפקידם;
- גורם בכיר בתאגיד הוגדר ומונה כאחראי על תכנית האכיפה הפנימית;
- התאגיד מקיים מנגנוני הדרכה ועדכון עיתיים ביחס לעקרונותיה ונהליה של תוכנית האכיפה עבור עובדיו ונושאי המשרה וכן, בנסיבות המתאימות, עבור גורמים קשורים לתאגיד;
- התאגיד נוקט אמצעי פיקוח ובקרה סבירים להבטיח את יישום התוכנית;

מדדי אפקטיביות בהנחיה 1.14

- התאגיד מבצע הערכה עיתית בעניין יעילותה של תכנית האכיפה, ומבצע הערכת סיכונים מחודשת לחשיפתו לאחריות פלילית, תוך התאמת מנגנוני האכיפה הפנימית בהתאם;
- התאגיד מקיים מנגנונים המאפשרים דיווח של עובדים וגורמים אחרים על הפרות חוק, ובכלל זה מנגנוני דיווח אנונימיים;
- תכנית האכיפה מקודמת ונאכפת באופן עקבי בתאגיד תוך נקיטת אמצעי משמעת נאותים נגד גורמים מפירי חוק בתאגיד או גורמים הכושלים בפיקוח. תכנית האכיפה תיבחן בשים לב לדוגמאות קונקרטיות לאמצעים שננקטו בעבר ביחס להפרתה.

דרישת נתונים מרשות התחרות (2025)

- "מסמך" - סיכומי הדרכות, תדריכים, רשימות משתתפים בהדרכות ו/או התדריכים, נהלים, הנחיית עבודה, תמלול, הקלטה או מצגת, על נספחיהם וקבצים מקושרים הנוגעים לתדריכים והדרכות בנושא - חוק התחרות.
- נא העבירו לידינו כל מסמך הכולל תיעוד פעולות שביצעה החברה, שעניין מניעת ביצוע עבירות על חוק התחרות ע"י עובדי החברה או פעולות בתגובה להפרות החוק או בתגובה לחשדות להפרות של החוק ופעולות דומות.
 - מבלי לגרוע מכלליות האמור, נא העבירו לידינו עותק מלא ונאמן למקור מכל מסמך או תכתובת אשר נערכו או נתקבלו בחברה על ידי נושא משרה או עובד או אשר נשלחו או הוצגו לנושא משרה התקופה הרלוונטית הנוגע לנושאים הבאים:
 - כל מסמך או תכתובת הכוללת תיעוד פעולות שביצעה החברה שעניין מניעת ביצוע עבירות על חוק התחרות ע"י עובדי החברה או פעולות בתגובה להפרות החוק או בתגובה לחשדות להפרות החוק ופעולות דומות.
 - כל מסמך או תכתובת הנוגע להדרכות, תדריכים, נהלים בקשר לחוק התחרות, ככל שנעשו והועברו לכלל עובדי החברה, או לחלק מהם. אם המסמך נוגע רק לחלק מעובדי החברה, אנא ציינו למי מעובדי החברה המסמך רלוונטי.

תודה רבה!

עו"ד בועז גולן

03-6089850

boaz.golan@goldfarb.com